

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ МИТНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Родченко Ігор Юрійович, к.держ.упр., головний державний інспектор
Координаційно-моніторингової митниці Державної митної служби України

Розвиток продуктивних сил і зростання народонаселення з усіма витікаючими наслідками обумовлюють процес об'єднання і злиття економічних можливостей регіонів світу, окремих країн. Особливо бурхливе зростання даних тенденцій намітився у другій половині XX століття. Глобалізація економіки тягне за собою аналогічні процеси і в інших сферах діяльності - політиці, культурі, спорті, туризмі та ін. Реально глобалізація економіки проявляється в швидкому розширенні обсягів зовнішньоекономічної діяльності та освіти транснаціональних виробничих об'єднань.

З одного боку, глобалізація економіки - це природний процес спеціалізації і кооперації виробництва продукції і послуг, що здійснюється в світовому масштабі, який за своєю природою сприяє зниженню витрат і підвищенню ефективності виробничої діяльності [1]. З іншого боку, при високому рівні свободи ринкових відносин і переважання комерційного інтересу в міжнаціональних і міждержавних контактах, глобалізація економіки призводить до жорстокої конкуренції і в підсумку, до викидання за межі світового господарства і вимирання тих спільнот, які не здатні їй протистояти [2].

У цих умовах протистояння глобалізації реально тільки двома шляхами - забезпеченням якості і конкурентоспроможності своєї продукції і послуг та ефективним державним регулюванням зовнішньоекономічних контактів, орієнтованим на захист національних інтересів. Світова спільнота в цілому може блокувати згубні для людства негативні наслідки глобалізації економіки і максимально розвинути її позитивні сторони, замінивши нав'язаний світу комерційний інтерес на інші критерії, наприклад, збереження і відновлення природних ресурсів або способу життя людей.

У народногосподарському комплексі будь-якої країни зовнішня торгівля товарами і послугами займає надзвичайно важливе місце. В умовах глобалізації світових політичних і економічних процесів розвиток національних економік стало просто неможливим без взаємного обміну товарами і послугами. Зараз вже важко знайти підприємство, яке здійснювало б свій виробничий цикл повністю на вітчизняних засобах і предметах праці і орієнтувалося тільки на внутрішній ринок збуту своєї продукції. Бурхливий розвиток інформаційних технологій в кінці XX століття привело світ до початку нової фази в організації виробництва. Вважалось найбільш економічним великомасштабне масове виробництво поступово поступається своїми позиціями мобільним об'єднанням щодо дрібних виробників, об'єднаних в потужні транснаціональні компанії і орієнтованих на конкретного споживача своєї продукції.

В умовах глобалізації змінюються відносини між людьми в процесі виробничої діяльності і організаційні структури підприємств і організацій. Ускладнюється уявлення про національну економіку, яка фактично стає елементом світогосподарської системи. Змінюється сутність поняття "національні інтереси" та роль механізмів, покликаних їх гарантувати. У цих умовах, коли поглиблюються процеси міжнародного поділу праці, посилюється взаємна залежність країн одна від одної, виробництво і міжнародна торгівля тісно і глибоко переплітаються. Зовнішні економічні зв'язки стають неминучими саме вони стали визначати стан національної економіки. Іншими словами, йде формування глобальної економіки, в т.ч. зі світовою системою фінансових ринків, транснаціональними капіталами і міжнародними фінансово-економічними інститутами міжнародного регулювання, спрямованого на знищення будь-яких бар'єрів на шляхах міжнародного руху капіталів, товарів і послуг, тотальну лібералізацію економіки і руйнування національних державних систем її регулювання. Посилення взаємозалежності країн одна від одної різко посилює конкурентну боротьбу як окремих фірм, так і в цілому держав за ринки збуту, вимагає підвищення якості продукції та послуг, запровадження уніфікованих і зрозумілих усім регуляторів зовнішньої торгівлі, а також захисту національного виробника, населення і територій від інтервенції

недобросовісних торговців. Дані процеси в ХХІ столітті безсумнівно підуть ще швидше.

У цих умовах перед урядами країн стоїть життєво важливе завдання збереження національного економічного потенціалу та забезпечення своєї участі в світовому господарстві. Особливу значущість глобалізаційні явища набувають в питанні розвитку міжнародних митних відносин. Поняття митних відносин включає сукупність економічних, організаційно-правових відносин в сфері регулювання зовнішньоторговельної діяльності, заснованих на законодавчих нормах і принципах і впливають з основних напрямків митної політики держави. Сучасний рівень міжнародних митних відносин передбачає взаємозумовленість митних методів регулювання різними державами, що пов'язано з посиленням взаємозалежності між економіками окремих країн.

Література

1. Глобальні трансформації торгівлі: монографія / О.Г. Білорус, В.І. Власов. – К.: ННЦАЕ, 2006. – 228 с.
2. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації: колективна монографія / колектив авторів; за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків: ХНУ імені Каразіна, 2015. 316 с.